

กระบวนการพัฒนาผู้นำและชุมชนกับการมีส่วนร่วม
ในการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน
ชุมชนเมืองคอง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

**The development process on local leadership to local community
participation in sustainable development in ecotourism management
at Mung Kong A. Chiang Dow, Chiang Mai**

เอกพิชญ์ ชินะขำย และ นนท์ นำประทานสุข
Akepit Chinakhai , Non Napratansuk

วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เชียงใหม่ 50290

บทคัดย่อ

จากกระแสโลกาภิวัตน์ ที่ก่อให้เกิดการเคลื่อนที่ทางวัฒนธรรมที่หลากหลายซึ่งนำมาสู่การเปลี่ยนแปลงของการท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ที่มุ่งเน้นในการเรียนรู้ถึงสภาพของวัฒนธรรมและทรัพยากรทางธรรมชาติ จากสภาพทางภูมิศาสตร์ของชุมชนเมืองคอง จะเห็น ได้ว่าชุมชนเมืองคองเป็นชุมชนที่อยู่บริเวณรอยต่อของแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ อีกทั้งมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ที่อยู่รวมกันและที่สำคัญมีความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติอยู่มาก

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อต้องการทราบถึงบทบาทและศักยภาพของผู้นำทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ตลอดจนชุมชนต่อการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และศึกษาถึงสภาพการท่องเที่ยว ของชุมชนทางด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ อาศัยแนวความคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แนวความคิดในการพัฒนาการมีส่วนร่วมเป็นกรอบในการศึกษา และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ตลอดจนการสัมภาษณ์เชิงลึกและการเสวนา หาแนวทางร่วมกันบนฐานการมีส่วนร่วมของชุมชน

ผลการวิจัย ชี้ให้เห็นถึงภาวะผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองคองยังมีบทบาทและพลังที่สำคัญอย่างมากในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งต้องอาศัยความผูกพันทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการในการกระตุ้นโน้มน้าวให้ชุมชนในทุกภาคส่วน ได้เข้ามามีส่วนร่วม ทั้งร่วมคิด ร่วมสร้าง ร่วมรับผลกระทบที่จะเกิดขึ้น นำมาสู่แผนแม่บทสำหรับการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนเมืองคอง

Abstract

From the globalization created the diversity crossing cultures. It brings to the changing of tourism especially eco-tourism that aim to gained the knowledge of ways of life and cultures in each locality that has their own identity. As well as, Moug Kong community located between an important tourism spots. In Moug Kong has a multi ethnies whom live together also it still has a pure and richness of natural resources.

The location of Moug Kong community which connected to another tourism route in Chiang Mai and Mae Hoong Son that straight the research points as follow: to understand the role and potential of leader that included formal and informal leader also people in eco-tourism management, and eco-tourism circumstances in their community.

On this research used the concepts and theories in leadership, ecology sustainable tourism, community right, participation development, and potential theories that framed to study. Moreover, our team used in-depth interviews and questionnaire based on community participation.

The research found the formal leader (Moug Kong administrative) is the important role and has a power to management that manipulate from personal, formal role, and supplementary from communities and informal leaders. Moreover, the research created the master plan which is a tools for eco-tourism management. Also increasing leaders and communities potential on academic, management, and realize on their role in each of them that can impact to communities and environment. Finally, the communities will has an eco-tourism routes where connected to Moug Kong district that will be an eco-tourism routes clusters in northern Thailand.